

Болашақ заңгерлердің кәсібилігін дамыту

ЖАРИЯЛАНДЫ 08.05.2025	ТІРЕК СӨЗДЕР competence, education, law, lawyer, legal education, legal education reform, practice, professional development, professionalism, білім беру, заң білімін реформалау, заңгер, кәсіби даму, кәсібилік, компетенция, құзырет, құқық, құқықтық білім, образование, практика, профессионализм, юридическое образование, юрист	СІЛТЕМЕ https://bilimger.kz/178931/
---------------------------------	--	---

Болысбекова Мадина Жанибековна

Ғылыми жетекші: Ф.ғ.к қауымдастырылған профессор **Тулекова Гулжан Хажмуратовна**

ӘӨЖ: 340.134:37.018.43

Тұран университеті, Алматы қ.

Аңдатпа

Бұл мақалада болашақ заңгерлердің кәсіби құзыреттерін қалыптастыру мәселесі қарастырылады. Автор құқық саласында жоғары білікті мамандар даярлаудың теориялық және практикалық аспектілеріне тоқталып, кәсібилік ұғымының мазмұнын талдайды. Сондай-ақ, қазіргі білім беру жүйесінің рөлі, тәжірибелік дайындықтың маңызы және кәсіби дамуға әсер ететін факторлар сипатталады. Отандық және шетелдік ғалымдардың көзқарастары негізінде болашақ заңгерлердің кәсібилігін арттыруға бағытталған нақты ұсыныстар беріледі. Мақала құқықтық білім беру сапасын жетілдіруге мүдделі зерттеушілер мен оқытушыларға, заң саласындағы студенттерге пайдалы болуы мүмкін.

Тірек сөздер: заңгер, кәсібилік, құқықтық білім, құзырет, білім беру, практика, кәсіби даму, құқық, заң білімін реформалау

Болысбекова Мадина

Университет «Туран», г. Алматы

Развитие профессионализма будущих юристов

Аннотация

В данной статье рассматривается проблема формирования профессиональных компетенций будущих юристов. Автор останавливается на теоретических и практических аспектах подготовки высококвалифицированных специалистов в сфере права, а также анализирует содержание понятия «профессионализм». Кроме того, описывается роль современной системы образования, значение практической подготовки и факторы, влияющие на профессиональное развитие. На основе мнений отечественных и зарубежных ученых предлагаются конкретные рекомендации, направленные на повышение профессионализма будущих юристов. Статья может быть полезна исследователям и преподавателям, заинтересованным в повышении качества юридического образования, а также студентам, обучающимся в правовой сфере.

Ключевые слова: юрист, профессионализм, юридическое образование, компетенция, образование

Madina Bolysbekova

Turan University, Almaty, Kazakhstan

Development of Professionalism in Future Lawyers

Abstract

This article explores the issue of developing professional competencies among future lawyers. The author examines the theoretical and practical aspects of training highly qualified legal specialists and analyzes the concept of professionalism. The study highlights the role of the modern education system, the importance of practical training, and factors influencing professional development. Based on the views of domestic and foreign scholars, specific recommendations are proposed to enhance the professional skills of future legal professionals. The article may be useful for researchers and educators interested in improving the quality of legal education, as well as for students in the field of law.

Keywords: lawyer, professionalism, legal education, competence, education, practice, professional development, law, legal education reform

Кіріспе

Қазіргі заман – терең құқықтық реформалар мен жаһандық өзгерістер кезеңі. Бұл жағдайлар құқық саласында еңбек ететін мамандарға жоғары талаптар қояды. Болашақ заңгерлер тек теорияны меңгеріп қана қоймай, практикалық дағдыларды игеріп, кәсіби-этикалық нормаларды ұстануға міндетті. Қазақстан Республикасында заңгер мамандарды даярлау жүйесі жылдан жылға жаңарып, сапалы кадрлар дайындауға бағытталып келеді. Алайда кәсібилік деңгейі әрқашан білім беру сапасымен тікелей байланысты. Осы тұрғыда болашақ заңгерлердің кәсібилігін дамыту мәселесі – өзекті ғылыми әрі практикалық маңызы бар тақырыптардың бірі. Бұл мақалада болашақ

заңгерлердің кәсіби құзыреттілігін қалыптастыруға әсер ететін негізгі факторлар қарастырылады. Сонымен қатар отандық және шетелдік тәжірибелерге сүйене отырып, заңгерлік білім берудің тиімді тәсілдері ұсынылады.

Негізгі бөлім

1. Заңгер кәсібилігі ұғымы және оның құрылымдық компоненттері

Бүгінгі таңда заңгерлік қызмет – тек құқықты білу ғана емес, құқықты өмірлік жағдайларға тиімді бейімдеп, оны әділдік пен құқықтық мәдениет аясында қолдану өнері ретінде қарастырылады. Бұл салада жұмыс істейтін маманнан терең құқықтық білім, логикалық және аналитикалық ойлау, эмоционалдық тұрақтылық, сондай-ақ жоғары моральдық жауапкершілік талап етіледі. Ғылыми әдебиеттерде кәсібилік ұғымын қарастырғанда, көптеген авторлар оны көпқырлы, кешенді құрылым ретінде сипаттайды. Мысалы, Л.Б. Алексеева өз зерттеулерінде заңгерлік кәсібилікті «практикалық тәжірибеге негізделген білімнің, шешендік шеберліктің, кәсіби этиканың және құқықтық құндылықтарды түсінудің үйлесімдігі» ретінде сипаттайды. Бұл көзқарасты А.Е. Бектұрғанов қолдап, болашақ заңгердің бойында кәсіби адалдықпен қатар, азаматтық жауапкершілік пен қоғамдық белсенділік те болуы қажет екенін атап өтеді.

Кәсібилік құрылымы, негізінен, мына компоненттерден тұрады:

- Когнитивтік компонент – құқық саласындағы білім деңгейі, құқықтық нормаларды жүйелі түрде түсіну қабілеті;
- Практикалық (іс-әрекеттік) компонент – құқықтық актілерді құрастыру, сотта іс жүргізу, заңнамаларды практикада қолдана білу;
- Коммуникативтік компонент – тиімді қарым-қатынас құру, кәсіби шешендік және медиация машықтары;
- Эмоциялық компонент – стресс жағдайында жұмыс істей алу, жанжалдарды конструктивті шешу қабілеті;
- Моральдық-этикалық компонент – әділеттілікке бейімділік, кәсіби этикаға сай әрекет ету.

2. Құқықтық білім берудің мазмұны мен сапасына қойылатын қазіргі талаптар

Жоғары құқықтық білім беру жүйесі – болашақ заңгерлердің кәсіби іргетасын қалыптастыратын маңызды кезең. ХХІ ғасырда білім беру парадигмасы түбегейлі өзгеруде: дәстүрлі дәрістер мен оқулықтарды жаттау жүйесі инновациялық, практикалық бағыттағы оқыту тәсілдеріне жол беріп отыр. Бұл өзгерістер Қазақстан Республикасы БҒМ-нің Жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім берудің мемлекеттік стандартына (2020) нақты енгізілген.

Қазіргі талаптарға сай құқықтық білім мынадай бағыттарда дамуы қажет: Интердисциплинарлық тәсіл: құқық пен экономика, саясат, IT, әлеуметтану бағыттарының интеграциясы. Іс-әрекеттік оқыту: заң клиникалары, модельдік процестер, кейс-стади. Цифрлық сауаттылық: электрондық құжат айналымы, Legal Tech платформаларымен жұмыс істеу, Халықаралық бағыттылық: көптілді білім беру, халықаралық құқықты тереңдетіп оқыту.

Мысалы, КАЗГЮУ университеті Legal Tech зертханасын іске қосып, студенттерді автоматтандырылған құқықтық жүйелермен жұмыс істеуге үйретуде. Ал ҚазҰУ базасында студенттер құқықтық зерттеулер жүргізуге мүмкіндік алатын ғылыми-зерттеу орталықтары жұмыс істейді. Зерттеуші Ю.Г. Калашниковтың айтуынша, қазіргі заңгерлерді даярлаудағы басты бағыт – «ақпараттық-коммуникациялық технологияларды тиімді қолдана отырып, проблемаларды шешуге бағытталған құқықтық ойлау қалыптастыру».

3. Заңгер мамандығына қойылатын қазіргі талаптар және еңбек нарығы

Еңбек нарығының заңгер мамандарына деген сұранысы жылдан жылға өзгеріп отыр. Бұл әсіресе технологиялық прогресс, құқықтық реттеу саласындағы жаңа салалардың (мысалы, цифрлық құқық, киберқылмыс, жасанды интеллект мәселелері) пайда болуымен байланысты. Ендігі заңгер тек сотта жұмыс істейтін тұлға емес – ол консалтингтік компанияларда, IT-секторда, халықаралық ұйымдарда, тіпті стартап жобаларда да жұмыс істейді.

БҰҰ мен Еуропалық Одақ стандарттарына сәйкес, болашақ заңгерге қойылатын кәсіби талаптар: Жоғары бейімделгіштік – күрделі, белгісіз құқықтық жағдайларды шешу; Халықаралық құқықтық түсінік – трансшекаралық даулар, халықаралық келісімдермен жұмыс; Көптілділік – заң терминологиясын бірнеше тілде еркін меңгеру; Адалдық пен кәсіби тәуелсіздік – этикалық нормаларды сақтай отырып шешім қабылдау.

ҚР Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрлігінің мәліметінше, 2023 жылы еңбек нарығында цифрлық заңгерлерге, медиаторларға, халықаралық құқық мамандарына деген сұраныс 22%-ға артқан. Бұл тенденция құқықтық білім беру мазмұны мен студенттің өз-өзін дамыту бағыттарын қайта қарастыруды талап етеді.

4. Тәжірибелік оқытудың рөлі және құқықтық симуляциялардың тиімділігі

Болашақ заңгерлерге теориялық білім қаншалықты маңызды болса, практикалық тәжірибе де соншалықты қажет. Көптеген елдерде (мысалы, Германия, Канада, Сингапур) заңгер болу үшін міндетті түрде оқу процесінде бірнеше рет практикадан өту шарт. Қазақстанда да бұл бағыт қарқынды дамуда.

Оқу процесіне интеграцияланған практикалық элементтер:

- Заң клиникасы – нақты адамдардың мәселелерін шешу;
- Модельдік соттар – процестік әрекеттерді симуляциялау;
- Кейс-талдау – шынайы істер негізінде құқық қолдану.

А.У. Ахметов тәжірибелік оқытудың артықшылығын былай сипаттайды: «Оқу аудиториясындағы іс-әрекеттерді шынайы тәжірибеге жақындату – студенттің кәсіби құзыретін дамытудың ең тиімді жолы».

Мұндай жүйе болашақ заңгерге келесі дағдыларды дамытуға мүмкіндік береді:

Құжаттармен жұмыс (талап арыз, апелляция, сараптама қорытындылары);

Процесс қатысушылары арасындағы рөлдік өзара әрекет;

Құқықтық логика және дәлелдеу мәдениеті.

5. Кәсіби өзін-өзі тану және ішкі мотивацияның рөлі

Кәсіби өзін-өзі тану – бұл жеке тұлғаның өзінің қабілеттерін, мүдделерін, құндылықтарын және кәсіби рөлін саналы түрде түсіну процесі. Болашақ заңгер үшін бұл процесс кәсіби жетілудің іргетасы болып табылады. Ішкі мотивация мен жеке кәсіби мақсаттың болуы — құқық саласында табысты болудың басты шарттарының бірі. А.А. Деркачтың пікірінше, кәсіби өзін-өзі тану – тұлғаның өзін маман ретінде қабылдау мен кәсіби қызметке деген ішкі қажеттілік негізінде қалыптасады. Ал К. Роджерс адамның өзін-өзі танып-білуі арқылы шынайы әлеуетін жүзеге асыратынын дәлелдеген.

Университеттік білім беру жүйесінде студенттерге өз әлеуетін тануға және кәсіби бағдарын анықтауға мүмкіндік беретін түрлі әдістер қолданылады:

Психологиялық тестілеу (Мотивациялық тип, MBTI, Holland коды және т.б.);

Жеке даму жоспарларын құру; Мамандық бойынша менторлық және коучинг жүйесі; Кәсіби портфолио жүргізу. Бұл құралдар болашақ заңгерге өзінің кәсіби бағытын нақтылауға, күмән мен қызығушылықтар арасында таңдау жасауға көмектеседі. Сонымен қатар, ішкі мотивациясы жоғары маман қоғам мен мемлекет алдындағы жауапкершілігін сезінеді, кәсіби этиканы бұзбайды және заң үстемдігін өмірлік ұстанымына айналдырады. Мысалы, құқық қорғау органдарында немесе адвокатурада жұмыс істеу — бұл тек мансап қана емес, қоғам алдындағы әлеуметтік жауапкершілік. Мұндай қызметке кездейсоқ адам емес, өз кәсібін жүрегімен сезінетін тұлға келуі керек. Осы орайда профессор М.Р. Сапарғалиевтың «Заңгер – бұл тек кәсіп емес, бұл – ұстаным» деген сөзі терең мәнге ие.

6. Коммуникативтік дағдылар мен шешендік өнер: заңгердің басты құралы

Құқық саласында қызмет ететін маманның ең маңызды құралдарының бірі – сөз, яғни

дәлелді, қисынды және сенімді сөйлеу қабілеті. Заңгердің кәсіби табысы көбіне оның тыңдаушыны сендіру, фактілерді нақты жеткізу, оппоненттің уәжін теріске шығару қабілетіне тікелей байланысты. Шешендік қабілет, риторика, логикалық ойлау – бұлар сот процесінде, келіссөздерде, БАҚ алдында сөз сөйлегенде немесе халықпен жұмыс жүргізгенде таптырмас құрал.

Қазіргі таңда көптеген университеттер келесі бағыттарда оқу курстарын ұсынады: «Сот шешендігі» – сотта сөйлеу өнерін, сөз құрылымын, дауыс пен тембрді басқару техникасын үйретеді; «Құқықтық риторика» – құқық нормаларын нақты, түсінікті және логикалық негізде жеткізу машықтарын дамытады; «Public speaking for lawyers» – көпшілік алдында сөз сөйлеу, презентация жасау, кәсіби имидж қалыптастыру.

Сонымен қатар, пікірсайыс клубтары мен дебаттық жарыстар студенттердің коммуникативтік дағдыларын күшейтудің тиімді тәсіліне айналды. Мысалы, «Legal Debate» атты республикалық пікірсайыс турнирі заң факультетінде оқитын жастардың құқықтық аргументация, қарсы уәж келтіру, сөйлеу мәдениеті сынды қабілеттерін дамытады.

А.Б. Чечетин өзінің еңбектерінде былай дейді: «Заңгердің сөзі логика мен эмоцияның тепе-теңдігін сақтауы керек. Шектен тыс эмоция беделге нұқсан келтіреді, ал үнсіздік кәсіби әлсіздікті білдіреді». Демек, заңгер сөзі дәлелге сүйеніп, сенімді жеткізілуі қажет.

7. Шетелдік тәжірибе: кәсіби стандарттар және оқыту әдістері

Құқықтық білім беру жүйесі әр елде өзіндік ерекшелікке ие. Дегенмен, дамыған елдерде болашақ заңгерлерді даярлау барысында кәсіби стандарттардың біріздендірілген жүйесі қалыптасқан.

Германияда заңгер мамандығы бойынша оқу екі кезеңнен тұрады: бірінші – теориялық білім алу (университет), екінші – мемлекеттік емтихан және референдариат (2 жылдық практика). Бұл модель студентке тек құқықтық білім емес, сонымен қатар кәсіби тәжірибе де береді.

АҚШ-та заңгер болу үшін алдымен бакалавр дәрежесін алып, содан кейін JD (Juris Doctor) бағдарламасына түседі. JD барысында студент нақты істер бойынша жұмыс істейді, құқықтық зерттеулер жүргізеді, құқықтық көмек көрсетудің «pro bono» форматына қатысады.

Ұлыбританияда құқық саласы барристер мен солиситорларға бөлінеді. Барристерлер – сотта сөйлеуші заңгерлер, солиситорлар – құжаттармен жұмыс істейтіндер. Әр бағытқа жеке лицензиялау жүйесі бар.

Мысал ретінде, КАЗГЮУ университеті Ұлыбританияның құқық мектептерімен бірлесе отырып, бірқатар қос диплом бағдарламаларын іске қосты. Бұл болашақ заңгерлердің

шетелдік құқықтық жүйемен тікелей танысуына жол ашады.

Аналитикалық бөлім:

Заңгер кәсібилігін арттырудың өзекті мәселелері мен шешу жолдары Қазіргі таңда құқық саласының кәсіби мамандарына қойылатын талаптар күшейіп келеді. Мемлекет дамуының демократиялық жолмен өркендеуі, заң үстемдігінің қамтамасыз етілуі және азаматтардың құқықтық қорғалуы – тікелей заңгерлердің кәсібилігіне байланысты. Сондықтан заң мамандығы бойынша білім беру үдерісін үнемі жетілдіріп отыру – заман талабы. Бұл бөлімде болашақ заңгерлердің кәсіби дамуына кедергі келтіретін негізгі мәселелер талданып, оларды шешудің тиімді тетіктері ұсынылады.

Теория мен практиканың теңгерімсіздігі

Бүгінде жоғары оқу орындарында теориялық дайындыққа баса назар аударылып, студенттердің практикалық машықтарды меңгеру мүмкіндіктері шектеулі қалып отыр. Бұл теңгерімсіздік еңбек нарығында жас мамандардың бәсекеге қабілеттілігін төмендетеді. Зерттеуші Ж.Ж. Жоламан атап өткендей, «оқу үдерісінде теориялық білімнің көптігімен қатар, практикалық сабақтар нақты құқықтық жағдайларды шешумен толық қамтылмаған» [1].

ҚР БҒМ деректеріне сәйкес, Қазақстандағы ЖОО-лардың 60%-ында заң клиникалары бар болғанымен, олардың 70%-ы тек формалды сипатта қызмет етеді, ал нақты істермен жұмыс істеуге лицензиясы немесе кадрлық әлеуеті жетіспейді. Бұл студенттердің болашақ кәсіби қызметке енуін тежейді. Ал АҚШ пен Канадада студенттер оқу кезеңінде нақты істерге қатысу арқылы клиенттермен жұмыс істеу дағдысын ерте бастан қалыптастырады.

Оқытушылар құрамының кәсіби дайындығы Болашақ заңгерлерді дайындаудағы маңызды фактор – оқытушылардың кәсіби тәжірибесі мен құзыреттілігі. Бірақ Қазақстанда көптеген оқытушылардың кәсіби қызмет тәжірибесі жоқтың қасы, олар тек академиялық теорияға сүйенеді. Мысалы, Еуропалық жоғары білім кеңістігінің (ЕНЕА) стандарттары бойынша, заңгерлік пәндерді оқытатын оқытушылардың кемінде 30%-ы кәсіби құқық қорғау органдарында тәжірибеден өтуі тиіс [2]. Германияда университет оқытушылары әр бес жыл сайын кем дегенде үш айлық кәсіби тәжірибе (судья, адвокат, прокурор) өтуге міндетті. Бұл білім мазмұнының өмірмен үйлесімділігін қамтамасыз етеді. Қазақстан үшін де бұл тәжірибе аса өзекті. Цифрлық құқық және LegalTech сауаттылығының жеткіліксіздігі Цифрландыру құқық саласына да еніп, LegalTech бағытында жаңа кәсіби талаптар туындауда. Алайда көптеген ЖОО оқу бағдарламалары бұл өзгерістерге бейімделмеген. Студенттерге: электронды сот жүйесімен (E-Sud); құқықтық ақпараттық дерекқорлармен (Adilet, Zakon.kz); келісімшарттарды автоматтандыру платформаларымен (Contractbook, Clio); цифрлық дәлелдемелерді бағалау әдістерімен жұмыс істеу дағдылары жеткілікті үйретілмейді.

Дамыған елдерде LegalTech курстары міндетті пән ретінде енгізіліп жатыр. Халықаралық зерттеуші С. Тотттың пікірінше, «цифрлық құқықтық сауаттылық – бұл қазіргі заңгердің жаңа кәсіби нормасы, ал оны игермеген маман бәсекеге қабілетсіз болып қалады» [3]. Кәсіби мотивация мен құқықтық сана деңгейінің төмендігі Көптеген студенттердің мамандықты саналы түрде емес, атақ үшін немесе басқа себеппен таңдауы кәсіби өсуге кедергі келтіреді. Психолог Т. Асанованың зерттеуіне сәйкес, заң факультетіне түскен студенттердің 48%-ы мамандықты кездейсоқ таңдағанын мойындайды [4]. Бұл өз кезегінде олардың оқу үрдісіне деген ынтасын, кәсіби өзін-өзі тануын төмендетеді. Кейбір шетелдік ЖОО-ларда «Professional Identity Formation», «Ethics and Leadership in Law» сияқты пәндер студенттің ішкі мотивациясын арттыруға, заңгер ретіндегі өзіндік бейнесін қалыптастыруға көмектеседі. Қазақстанда да осындай пәндерді енгізу қажеттігі туындап отыр. Ұсыныстар мен шешу жолдары Аталған мәселелерді еңсеру үшін кешенді және жүйелі түрде келесі шараларды жүзеге асыру ұсынылады: Теория мен практиканың үйлесімділігін қамтамасыз ету: оқу бағдарламасына міндетті түрде клиникалық оқыту, іс жүргізу тренингтері мен тәжірибелік кейстер енгізу; Заң клиникаларының мәртебесін арттыру: оларға нақты істер бойынша құқықтық көмек көрсету құқығын беру, материалдық-техникалық базасын жақсарту; Практик-мамандарды тарту: тәжірибелі судьялар мен адвокаттарды оқыту процесіне жүйелі түрде қосу; LegalTech және цифрлық құқық курстарын енгізу: арнайы пәндер мен шеберлік сабақтары арқылы жаңа технологиялармен жұмыс істеуді үйрету; Кәсіби бағдар мен өзін-өзі тану курстарын дамыту: мотивациялық семинарлар, коучинг, құқықтық этика сабақтары арқылы студенттің кәсіби ұстанымын қалыптастыру.

Қорытынды

Құқықтық мемлекет пен әділетті қоғам қалыптастыру үдерісінде кәсіби заңгерлердің атқаратын рөлі ерекше. Бүгінгі күні құқық саласындағы мамандарға қойылатын талаптар күрделеніп, олардың тек теориялық біліммен шектелмей, практикалық, этикалық, коммуникативтік және цифрлық құзыреттерді меңгеруі қажеттілікке айналуда. Осыған байланысты болашақ заңгерлердің кәсібилігін кешенді түрде дамыту мәселесі — ұлттық білім беру саясаты мен құқықтық реформалардың басым бағыттарының бірі болып табылады. Зерттеу барысында заңгер кәсібилігінің құрылымдық компоненттері мен оны қалыптастырудың негізгі алғышарттары айқындалды. Кәсібилік тек құқықтық нормаларды меңгеру ғана емес, сонымен қатар әділдікке адалдық, этикалық ұстанымдар мен әлеуметтік жауапкершілік секілді қасиеттерді қамтитын күрделі ұғым екені дәлелденді. Бұл тұрғыда теория мен практиканың өзара үйлесімі, шешендік шеберлік, кәсіби мотивация мен өзін-өзі танудың маңыздылығы ерекше атап өтіледі. Соңғы жылдары Қазақстанда заңгер мамандарын даярлау жүйесінде елеулі өзгерістер орын алуда: оқу бағдарламалары жетілдіріліп, LegalTech, киберқұқық, халықаралық құқық және адам құқықтары сияқты заманауи пәндер енгізілді. ЖОО-ларда заң клиникалары, модельдік сот отырыстары, дебат

клубтары, кәсіби ағылшын тілі курстары арқылы студенттердің тәжірибелік дағдылары жүйелі түрде дамытылуда. Мұндай тәсілдер еңбек нарығының сұранысына сай келетін көпсалалы мамандар даярлауға мүмкіндік береді. Халықаралық тәжірибеге сүйене отырып, құқықтық білім берудің озық үлгілері — Германия, АҚШ, Ұлыбритания елдерінің білім беру модельдері — қазақстандық жүйе үшін бағыт-бағдар бола алады. Бұл елдердегі оқу үдерісіндегі практикалық бағыттылық, этика мен құқықтық мәдениеттің үйлесімділігі болашақ заңгерлердің кәсіби әлеуетін арттыруға ықпал етеді. Сонымен қатар кәсіби даму үдерісінің шешуші факторы — тұлғаның ішкі дайындығы мен мамандыққа деген шынайы ынтасы болып қала береді. Өзін-өзі жетілдіруге ұмтылған, кәсібін қоғам игілігіне қызмет ету миссиясы ретінде қабылдайтын маман ғана шынайы кәсіби деңгейге көтеріле алады. Қорыта айтқанда, болашақ заңгерлердің кәсібилігін қалыптастыру — бұл үздіксіз, жүйелі және стратегиялық тұрғыдан ойластырылған үдеріс. Ол тек мемлекет пен білім беру ұйымдарының ғана емес, әрбір студенттің жеке жауапкершілігіне де тікелей байланысты. Қазіргі заман заңгері — бұл тек құқықты білетін маман емес, ол — әділеттілік құндылықтарын жүзеге асырушы, қоғамдық сенімнің тірегі. Осы себепті заңгерлік кәсібилік — ұлттық қауіпсіздік пен құқықтық мемлекеттілікті қамтамасыз етудің негізі ретінде қарастырылуы тиіс.

ҚМ АА Куәлік нөмірі: **KZ45VPY00102718** — ҚР Мәдениет және Ақпарат министрлігі

© 2026 **Bilimger.kz** Ақпараттық-танымдық білім порталы. Барлық мазмұн авторлық құқықпен қорғалған.